

P+

SPECIAL

Jaargang 15
week 8 | 2017

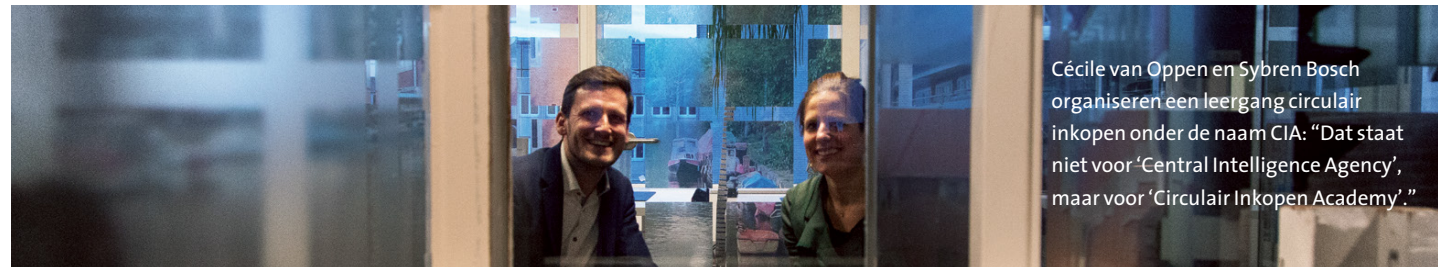
Copper8
verjaagt angst

Cécile van Oppen en Sybren Bosch

**Circulair inkopen
kun je leren**

Vertrouwen vervangt angst

“Een betere wereld begint bij het stellen van een betere vraag”

Cécile van Oppen en Sybren Bosch organiseren een leergang circulair inkopen onder de naam CIA: “Dat staat niet voor ‘Central Intelligence Agency’, maar voor ‘Circulair Inkopen Academy’.”

Circulair inkopen kun je leren. Sterker nog, binnenkort rondt consultancy Copper8 een eerste jaargang af waar 60 inkopers aan deelnemen. Naast alle inhoudelijk kennis brengen Cécile van Oppen en Sybren Bosch als belangrijkste boodschap: werk zoveel mogelijk samen. Dan verdwijnt de angst die nu heerst bij organisaties die aanbestedingsplichting zijn. Ervoor in de plaats komt vertrouwen in elkaar.

Angst is bij aanbestedingen een verkeerde emotie. Angst om fouten te maken. Angst voor regels en straffen uit Brussel. Angst om aan leveranciers vragen te stellen. Angst om informatie in te winnen. Angst om bij partijen op bezoek te gaan. Angst om partijen voor overleg aan tafel uit te nodigen. Aanbestedingen zien er voor risicomijdende ambtenaren uit als een dodelijk mijnenveld. Het is de grootste hobbel voor het duurzaam inkopen. Wie aanbieders niet durft te prikkelen om nieuwe technologie in te zetten, houdt duurzame ontwikkelingen tegen. Dat geldt nog eens in veel sterkere mate voor het ontwikkelen van de circulaire economie. Het is dan bijna noodzakelijk om overleg te organiseren met aanbieders uit verschillende ketens, om de grondstoffenstromen circulair te maken.

Ook al lijkt het bij inkopen altijd om geld te gaan, om vooruit te komen gaat het vooral om communicatie. Directeur Cécile van Oppen (1982) van Copper8 speelt op beide schaakborden tegelijk. Bij de ‘icoonprojecten’ op aanbestedingsgebied van haar consultancy stelde ze altijd voorop: “De financiële kant is de prikkel om door te gaan, in technisch opzicht en ook qua samenwerking. Het is de worst die je inkopende organisaties voor houdt: als je dit doet, ligt er geld voor je klaar. Maar dan moet je wel de vraag organiseren. Een betere wereld begint bij het stellen van een betere vraag.” Zo opereerde de in de VS en Groot-Brittannië opgeleide wiskundige/politicologe/econome

ook bij de spectaculaire aanbesteding van het hoofdkantoor van Alliander in Duiven, bij Arnhem. Over oude gebouwen werd een nieuwe koepel geplaatst. Binnengevels zijn bekleed met afvalhout. Stoelen zijn gemaakt van gerecyclede PET-flessen. Maar dat was allemaal niet het plan toen ze binnenkwam. “Toen was het idee: er moet een gebouw van acht etages bij komen. Ik zei: dat is een oplossing. Dat is geen vraag. Laten we de vraag functioneel maken tot een ‘herhuisvestingsopgave’, die ruimte biedt voor 600 meer mensen dan er nu werken. Een opgave waarin zo min mogelijk materialen worden gebruikt, in het kader van de circulaire economie.” Andere projecten waar Copper8 de aanbestedingsprocedure voor begeleidde: de Stadstuin Overtoom en het kantoormeubilair voor het UMC Utrecht.

Oud-zwemster Van Oppen legt haar open vraag bij voorkeur aan verschillende partijen voor. Bij reguliere aanbestedingen is het eenzijdig voorschrijven van eisen aan toeleveranciers al niet ideaal, bij circulair inkopen moet je wel met verschillende partijen overleggen. Het is niet zo maar een wilde gedachte die bij haar opkwam. “Ik lees echt alles. Ik ben een enorme nerd”, verontschuldigt ze zich. Een van haar belangrijkste inspiratiebronnen is Edward Wilson, oud-hoogleraar aan Harvard University en schrijver van ‘The Social Conquest of the Earth’. In dit boek bevestigt Wilson de visie van Darwin, die dacht dat

Deelnemers aan de leergang CIA te gast op het nieuwe Stads Kantoor Venlo, voor een groot deel aanbesteed met eisen op het gebied van Cradle to Cradle-materialen.

gemeenschappen waar het individu zich op-offert voor de groep meer succesvol zijn geweest in de evolutie. Van Oppen pleit er net als Wilson voor om die nadruk op gezamenlijke prestaties hoger te waarderen: “Onze individualistische eigenschappen zijn meer primair en lastig te onderdrukken. Onze sociale eigenschappen zijn nieuwer en moeten actief gestimuleerd worden door de groep.”

Het zijn stevige doordenkertjes, maar dat is eigenlijk met alles dat door Copper8 wordt aangeraakt. Neem de bedrijfsnaam, die verschillende lagen telt. Je kunt er het Engelse ‘Co-operate’ in lezen: samenwerken. Maar ook het waardevolle metaal koper, een goed te hergebruiken grondstof. Het cijfer 8 verandert in liggende vorm in het logo dat de eeuwigheid symboliseert. De filosofie is op het kantoor van Copper8 (op verdieping 8) tegenover het Amstelstation in Amsterdam tastbaar gemaakt. Meest in het oog springend zijn de hergebruikte kozijnen uit de bouw. Nog ruw en deels ongeverfd vormen ze het geraamte voor een vergaderkamer, een stiltelok, een afscheidingswand. Op de vloer de tegels die Interface maakte van visnetten, opgevist uit zee. Het meubilair is ook circulair en geleverd door Gispén. Zeven fulltimers telt het jonge bureau inmid-

dels, waaronder als een van de laatste aanwinsten Sybren Bosch (1990), die duurzame ontwikkeling aan de Universiteit Utrecht studeerde. Hij bedacht de leergang ‘circulair inkopen’. Uiteraard niet alleen: een belangrijke samenwerkingspartner is PIANOo, het expertisecentrum aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken. Ook hier kwam Copper8 met een woordspeling. Na de organisatie van een succesvolle dagconferentie over circulair inkopen, met 170 deelnemers, borrelde als naam voor de nieuwe leergang in 7 dagdelen op: CIA. Het staat echter niet voor ‘Central Intelligence Agency’, maar voor ‘Circulair Inkopen Academy’.

De leergang telt 60 deelnemers en wordt gefinancierd door PIANOo. Bosch stelde bijzondere voorwaarden voor deelname. “Elke deelnemende organisatie moest twee personen leveren. Een inkoper en bijvoorbeeld een duurzaamheidsmanager. Dat is om te voorkomen dat bij vertrek van een deskundige ineens alle kennis bij een organisatie verdwijnt. Deelname is gratis, maar wie afhaakt moet alsnog de kosten betalen. We hebben trouwens nog geen enkele uitval, ook al krijgt iedereen stevig huiswerk mee.” Deelnemers komen van organisaties die aanbestedingsplichtig zijn, zoals gemeenten,

provincies, waterschappen, netbeheerders en vervoersbedrijven. Uiteraard wordt er technische expertise over circulaire producten verstrekt, zoals over kleding, bruggen, verlichting in parkeergarages, organisatie van afvalverwerking, kantoormeubilair en gereedschap voor plantsoenenonderhoud. Van Oppen: “Maar de denkwijze is belangrijker dan de techniek. Als het over een brug gaat niet meteen denken: hoe kom ik aan circulair beton? Je kunt je ook afvragen: kan een bestaande brug goed gerenoveerd worden, om zo grondstoffen uit te sparen?” Bosch: “Of over afval: hoe kom je tot het stimuleren van hoogwaardig hergebruik? Verras-send is dan dat de adviesrol van de inkoopafdeling toeneemt. Als je goed inkoopt, heb je minder afval. Daar zit een nieuwe financiële prikkel: verdienen aan goed adviseren.” ■

Website Copper8
www.copper8.com

+ TEKST JAN BOM

+ FOTOGRAFIE P+ PEOPLE PLANET PROFIT EN COPPER8

+ ART DIRECTION BUREAU BOUDEWIJN BOER + STUDIO 10

+ UITGEVERIJ ATTICUS BV

+ WWW.P-PLUS.NL

+ VANOPPEN@COPPER8.COM

Profiteer • van de planeet

DUURZAME ENERGIE LOONT

Samen met ruim 630.000 klanten stimuleren wij van ASN Bank al sinds 1960 duurzame vooruitgang. Het mooie is: daar profiteert iedereen van. In de vorm van goed geld én een mooiere wereld. Bij ASN Bank bankier je met respect voor mens, dier en natuur. Onze inzet voor bijvoorbeeld duurzame energie, maar ook voor

een rijkere natuur en betere arbeidsomstandigheden levert een leefbaardere wereld op. Duurzaam bankieren is op termijn in ons aller eigenbelang. En het levert als bonus meteen al een goed gevoel op. Meer weten? Ga naar asnbank.nl voor meer informatie of open direct een betaalrekening.

Zo maakt geld gelukkig | asn bank